

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . Lei 300
Pentru 6 luni . . . Lei 150

„DUMINECA TOMEI“

Ne gândim, cu oarecare reverie, la dubla semnificație de odinioară, pe care — până la legea de reorganizare bisericească (1925) — o avea această Duminică, în viața Românilor ortodocși din Ardeal.

Duminea «Tomei», ucenicul îndoelnic de Invierea Domnului, adăoga, istoricește, o nouă dovadă, realistă, pe aceea a pipăirii Ranelor Inviatului Mântuitor. Iar din punctul de vedere al vieții administrative bisericești, în această Duminică, de o realistă semnificație, în Ardealul de până ieri se deschideau «sinoadele» — azi li se zice: adunările — eparhiale, ca organe reprezentative, pentru examinarea, cu mai mult răgaz de cât azi, a vieții noastre bisericești și culturale.

În plus, aceste întruniri — cărora nu fără de temei li s'a zis și pe numele de «parlamente» libere ale vieții românești din epoca încătușerii noastre politice milenare — erau și totatătea sărbători de afirmare socială-culturală românească.

Cine le-a trăit și, mai ales, a activat în sînul acestor «sinoade» de odinioară, nu poate decât să le poarte respectul cuvenit și să dorească, sincer și *cu foarte multe temeuri*, să revine în mijlocul nostru acel vechiu spirit de lucrare cu răgaz constituțional: discuții temeinice, chibzuri serioase și, mai presus de toate, o examinare radicală a vieții religioase-creștinești și a celei administrative a Bisericii noastre. Căci, în adevăr, vremurile mai nouă — cu prefacerile lor radicale de tot felul și cu variația caleidoscopică, înstăpănite în largul vieții românești îndeobște — au făcut să pătrundă și în Biserică o serie de «repezeli» și neajunsuri. Și, prin urmare, e tocmai binevenită vremea de a reînvia și a reintrona, în obișnuințele noastre bisericești, spiritul mai stăruitor de odinioară. Cu alte cuvinte să revenim, în cele ale vieții bisericești

la spiritul de odinioară, când — după doelnicului ucenic al Domnului — bovea, cu cuvioșie și cu suficient răgaz la xarea diagnozei scăderilor, la control precum și la căutarea mijloacelor de îndreptare...

Așa vede chestia ființării »ranelor« noastre morale și bisericești, precum și sensul hirurgical al pipăirii de aproape al acelor — prin forme constituționale și prin organe de control — scriitorul acestor rânduri, care și-a început ucenicia de deputat »sinodal« acum treizecișitri de ani, din cari peste trei decenii le a petrecut în actualul său serviciu administrativ central al eparhiei.

Firește, e vorba de un răgaz suficient de experiență autentică, pe teren, pentru a îndreptăți rostul acestor șire, cari vor ca, cel puțin d'aci 'ncolo, ranele vieții bisericești să fie pipăite mai de aproape, băgând mâna chiar în adâncurile lor, pentru a provoca procesul unei cât mai grabnice și radicale însănătoșiri a vieții noastre bisericești și a unor deprinderi nouă, străine de viața noastră din trecut.

De data aceasta, revenim calendaricește, pentru moment, cu adunarea eparhială: la ziua tradițională de Duminica Tomii, pentru un motiv profund regretabil, fiind vorba de condițiile sanitare ale Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, avizat la o cură medicală din bună vreme.

Fie însă, ca această schimbare de moment să însemneze și o revenire la spiritul și practicile noastre de mai nainte de războiu: cu mai mult răgaz de control și de îndrumare a vieții religioase și-a celei bisericești, cu o mai migăloasă grijă în alegerea mijloacelor de acțiune, ca și de premenirea aparatului administrativ și de control, și-a concepțiilor pastorale și culturale din tot largul eparhiei.

Căci, în adevăr, fără de asemenea pipăiri — mai adânci și mai stăruitoare — în viața

instituțiilor și 'n rărunchii oamenilor, întreg aparatul constituțional rămâne inoperant acasă și, în afară, descoperit în bătaia vânturilor celorce și altmintrea sunt porniți rău împotriva Constituției noastre bisericești.

Domnul O. Goga la Academia Română

Infiltrații străine în literatura românească

Urmărim, cu datornic respect și cu bucurioasă inimă, seria de conferințe dela Academia română, pentru a întări conștiința cititorilor noștri și în special încrederea cucernicilor Preoți în biruința apostolatului lor, cu care merge convergent și Academia Română în lămurirea problemelor noastre de literatură și de viață românească.

În cele ce urmează dăm, după „Universul“, reșumatul conferinței domnului O. Goga, ținută la Academia Română, ieri, ce a spus D Sa despre: Infiltrații străine în literatura românească.

D. să a început prin a arăta sbuciumul necontestat al zilelor noastre. S'ar părea că, după veacuri îndelungi de tăcere chinuită, s'au rupt deodată zăgăzurile și din adâncime au dat năvală energiile latente ale unui popor.

Românismul trece azi printr'o criză de creștere după identificarea granițelor etnice cu cele politice. Deaceea misiunea scrisului e plină de interes și trage greu în cumpăna evoluției noastre istorice. În marii noștri scriitori a cântat toldeana rasa și din rasă nu se poate evada nici în sens fiziologic, nici intelectual.

Literatura de după război, scrisă -românește, nu prezintă însă o continuitate normală cu cea de ieri. E o întrerupere bruscă, o schimbare radicală de diapazon.

„Mă gândesc la producția curentă, la cărțile cari răsar cu duimul, împregnându și pecelea lor asupra spiritului public. La acestea se observă ciudata transformare intempestivă, un fenomen izbitor de discontinuitate literară. E o anarhie de gândire, aproape o nebunie programatică, un fel de sonoritate verbală, care răsună în gol, cu tendința vădită de a gătui orice înțeles“.

Care este cauza acestei decăderi literare?

Unii au zis că e nevroza războiului, alții o pun în seama contactului cu literaturile minoritare. E fals, și d. Goga o dovedește cu argumente.

Realitatea e că cei cari au adus literatura în halul în care se găsește sunt evreii.

Istoriștește apoi, cu lux de amănunte, cum s'a petrecut acum 25 ani un fenomen asemănător la Budapesta, unde evreii din Ghetto-uri au creat o literatură citadină, fără nimic din specificul poporului maghiar: fără pustă, fără ciobani, fără absolut nimic din ceea ce forma geniul poporului.

Acelaș fenomen se petre e acum la noi, unde evreii, sub nume de împrumut, au învădat literatura. Infiltrația lui Israel a cucerit metodic țara: comerț, industrie, bănci, moși, gazete... Scara a fost urcată cu plan și cu socoteală. Acum Israel s'a hotărât să facă și literatură românească. A alins cel din urmă popas, a intrat în templu.

La început abia au încercat o intrare timidă în gazetărie; după scurt timp însă au devenit redutabili. Negustori de opinie publică și-au desfăcut pretutindeni marfa cu neobosită clamoare. Au acaparat editurile, apoi presa lor a industrializat scrisul nostru. Trecerea dela gazetă la literatură au făcut-o pe nesimțite.

Când s'au așezat, noii oaspeți și-au adus cu ei tot bagajul sufleteșc. De aceea schimbarea la față a literaturii noastre trebe călulată în exteriorizarea acestui element recent, de o strigătoare deosebire etnică. Sunt așa de esențiale și de categorice deosebirile sufletești între cele două neamuri, încât zestrea proaspăt-sosiților se distinge fără nici o trudă.

D. Goga citează apoi câteva pasagii dintr'o antologie a 60 scriitorilor români de origine evreiască, în a cărei prefață se arată că „evreii au spart vechile lipare ale limbii românești, ridicând-o la nivelul artistic de azi“. Nivelul artistic al acestei literaturi se vede. Concluzii nu sunt de tras, ci doar constatarea sumară: Aceasta nu-i literatură românească.

Mânăstirea cuib al evlaviei creștine

Preotul Grigorie Cristescu.

E atât de firesc acest lucru! Pentru că în mânăstire s'au adunat, ca într'un cuib, toate luminele pravoslaviei, pentru a se pășura întregi și curate împotriva veacului, necuvios. Iar această tăinuia vieață a duhului atât de vitejește s'a păzit nestricală de înoiri și atât de bogat a sporit în puteri, încât ea a fost și este, mereu isvorătoare de sfințenie, pentru chinuila și povarnica trăire lăuntrică a lumii.

Mânăstirea a putut fi cetatea tuturor împotriviților duhovnicești pentru că ea nu a încetat să fie sălaşul tuturor îngerștilor vedenii și ascultări.

De aceea, toldeana, obștea dreptmăritoare trăitoare în păcelele vremii, atâta rânduială, statornicie și rodnicie duhovnicească a putut agonisi, câtă a putut lua în dar pentru cugetul ei, din prisosurile de rugăciune, de îndurare și de jertfelnicie, cu care au blagoslovit-o mânăstirile.

Fără sporul duhovnicesc al mânăstirii, binecinstițiile bisericii, în așezările lor de luptă în turburările lumii, ar fi secat și ar fi ațipit, și ar fi uitat și-ar fi înstreinat rosturile lor. Deci, mare dreptate a avut, pe vremuri, omul care, ca să poată lămuri pricinile, ce au adus atâtea neînțelegeri și neliniști în biserica românească, a spus din cuvânt drept și plin de durere: *descălugărirea bisericii*, iată pricina cea dintâi și cea mai grea, a tuturor zăticnirilor vieții noastre bisericești de acum.

Dar dacă *descălugărirea bisericii* a fost început de sminteală și uscăciune duhovnicească, înseamnă că *recălugărirea* ei poate pune început de vieață nouă, rânduială după dreptare vechi și dovedite adevărate.

Călugarul s'a făgăduit să petreacă în trup și în veac, ca îngerii în cer, și să umplă, prin nevoințele rugăciunii și câinții, lipsurile lăsate neimplinite de îngerii cei căzuți din lumina harului.

Ei și-au ales chipul trăirii îngerștilor, pentru că lumea să nu fie lipsită pe pământ de pi da acestei trăiri minunate, spre care trebe să râvnească tot sufletul omenesc.

Că dincolo ni se dăruiește doar cununa, pentru ceiace om făcut aici în vieață.

Iată, dar, avem, înainte, pilda stinților, pe care

se ostnesc, întru lacrimi, s'o urmeze, întocmai, cuvioșii cari umplu de mireasma cea bună a lui Hristos, cetățele din veac ale duhului.

Numai călugării mai știu să se roage lui Dumnezeu, pentru ei și pentru lume. Numai lor le-a rămas bogat isvorul lacrimilor. Numai ei trăesc chinul izbăvitor al metaniilor și păzesc, fericiți, rânduia a fecioarei, ascultării, sărăciei și postului.

Singura lor slavă, este să fie și să rămâie, ca Pavel, „gnoiu și lepădătură lumii“.

Atunci e ușor de înțeles, pentru oricine, de ce toate prigoanele diavolești, cari s'au pornit în lume împotriva Bisericii, pe călugări i-au lovit mai întâi și mai cumplit.

Pentru că diavolul însuși nu-și adună în lunecul și vicleniile lui în altă parte cu mai multă grijă, ca împotriva călugărilor.

Mănăstirea nu este numai un zid de piatră ci și un dig de lumină. Și cum să nu cerce să-l dărâme puterile înfricoșate ale în lunecului! Ni o spune doar, atât de împede, începătorul pu tnicilor, marele Antonie.

E un lucru prea lămurit, că oridecâteori, slăbește râvna rugăciunii, cântil și postiri în mănăstiri, scade și puterea preoției slujitoare în veac.

Când preotul, rugător în lume, nu-l mai are chip de sfințenie pe călugăr, el scapătă, sărăcește și se răcește în duhul lui de preot.

Iar când călugărului nu-l mai luminează înainte chipul cel înțergesc, el râvnește să se asemene, întru totul, preotului celui căzut și lumaș.

Ceiece înseamnă, că icoana călugărului este hotărâtoare în viața Bisericii din veac.

Pravila stă sau cade, în cinstea preotului, după cum el este mai aproape sau mai departe cu evlavia și trăirea lui de chipul cel înțergesc al călugărului.

Se întâmplă, însă, din nenorocire, că preotul mirean nu mai are înțelegere pentru rostul viețuirii călugărești. De aci lipsa de dragoste, pe care o știm cu toții, și chiar desprețul pentru mănăstiri și pentru călugări.

Urmarea: viața și slujirea preoțească este scăzută, săracă, stearpă. Atât în lăuntru cât și în afară. Și, ciudat, cu cât preotul devine așa zicând mai „cult“, mai „modern“, mai „erudit“, cu atât înțelegerea lui pentru duhul, frumusețea și prețul vieții călugărești se împușinează. Preotul de mir ajunge chiar, cu timpul, un vrășmaș al călugăriei. Se preface într'un luptător, pe față sau pe ascuns, împotriva mănăstirii, al cărei rost nu l mai înțelegere, sau îl înțelegere strâmb.

De o pildă, el începe să creadă, că mănăstirea nu-și mai poate îndreptăți prezența ei în lumea de azi, iar pe călugări îi socoale niște „paraziți“ ai societății niște „lași“, niște „dezertori“, niște „egoiști“, niște „trântori“.

„Faceți din mănăstiri azile, orfelinate, spitale, tipografii, penitenciare, iar din călugări, infirmieri, tipografi, lumânărari“, etc.

Și dacă aceasta ar fi numai părerea unor preoți neînțelepți! Dar sunt și vlădici cari cred la fel Desigur, acei vlădici cari au furat în 24 de ore călugăria — ca să ajungă în alte 24 de ore episcopi și să pustiască mănăstirile de duh și cuviință. Acești „reformatori“ ai mănăstirilor, însă, sunt în slujba diavolului și a ingerilor lui.

Pentru că mănăstirea trebuie să rămâie ceiece au făcut-o marii și sfinții luminători ai credinței noastre:

privor al dumnezeeshil r nădeji, în văzduhul căruia se coboară, mai adesea și mai milostiv, tocul, care curăță luminează și încălește al Sfântului Duh, cerc uriaș de rugăciune și de lacrimi care spală și izbăvesc, prin ispășiri de zi și de noapte, viața lumii căzute.

Dreapta credință, cu toate predaniile ei, stă întregă și curată în mănăstiri.

Deci, cel ce va avea să purceadă la o primenire, la o înviorare a vieții ortodoxe, trebuie să ia drumul înapoi, spre mănăstire. Prin urmare, nu la „oști“, la „frății“ sau mai știu eu la ce „asociații“ religioase originale sau copiate, ci la mănăstire. Ea este isvorul cel viu al adevăratei evlavii ortodoxe.

Se înțelegere, că pentru aceasta, viața mănăstirească trebuie ajutată să și împlinească rostul ei, în duhul așezărilor ei de demult.

Adică, mai bine zis, să nu fie stingherită în niciun fel, de zelul „reformatorilor“, care nu o iubesc, nu o înțeleg și nu o pot sluji.

Ci noi, smeriți și nevrednicii, avem o dătină strălucită a chipului mănăstirii celei adevărate, în lăsamântul duhovnicesc al Fericitului Paisie — pe care putem întemela, fără primejdie, zidirea unei puternice vieți duhovnicesci pentru întregul neam românesc.

Să ne rugăm dar, lui Dumnezeu, să ne trimită un alt Paisie, care să facă pentru sufletul și vremea de azi ceiece a făcut el, în vremea lui.

„Călugărirea“ din nou a Bisericii, trebuie să înceapă cu „călugărirea“, în duhul lui Paisie, a mănăstirilor.

Alt drum de izbăvire nu este.

Vremea desmetecirii nu e departe.

Plinirea ei o grăbesc rugăciunile și lacrimile cu care călugării bat zi și noapte la poarta Prea Curatei noastre Slăpâne și Maice.

Combatanții

— Chemare la lupta contra păcatului —

Pr. Gh. Cotoșman, Jimbolea.

Piatra de care s'a poticnit omenirea de totdeauna a fost păcatul. Zguduind din temelii ordinea morală și spirituală a lumii, păcatul a făcut ravagii incalculabile și'n celelalte domenii ale vieții materiale și sociale. Eclipsând conștiința, atrofiind credința, pervertind sentimentul, păcatul instaurat împărătește la cârma voinții, la volanul motorului acțiunilor omenești; a împins omenirea animalizată la marginea prăpastiei.

Istoria este martora nemincinoasă a tuturor biruințelor repurtate de păcat asupra Dumnezeescului din om. În acelaș timp, istoria ne desvăluie întreg sbuciumul omenirii, de a se emancipa și de a evada de sub tirania acestui fioros dușman, care i-a spulberat elanurile spre creații înalte, și i-a distrus liniștea, pacea și fericirea originală, împărțită ei de Creator.

Toate înfrângerile, toate capitulările, toate trădările, toate crimele și întreg cortegiul de nenorociri, cari provoacă și au provocat zig-zag-uri în viața popoarelor, sunt produsul acestui „virus“, care continua să contamineze, să macine și să distrugă tot ceiece înseamnă iubire, adevăr, dreptate și ordine morală și socială.

Capetele acestui balaur apocaliptic le-a retezat Mântuitorul, prin suchlimul Său sacrificiu de pe Gol-

gota, asigurând omenirii posibilitatea de a atinge culmile idealului și ale fericirii. Balaurul decapitat însă continuă să trăiască și să activeze în și prin cei ce nu vor să primească Harul, divin ce se revărsă din această Jertfă.

Impotriva fiarei nu se poate lupta, decât numai cu armele pe cari ni le-a pus la dispoziție Acela, care din cer s'a pogorit spre a restabili dreptatea originală, și a reaprinde în Om scânteia divină, care să-i lumineze calea spre adevărul țel al existenței. „Căci lupta noastră nu este împotriva sângelui și a trupului — strigă Apostolul Neamurilor — ci împotriva căpeteniilor acestui întuneric, împotriva răutății“, deci, împotriva păcatului (Efes. 6₁₂).

Războiul, declarat păcatului de însuși Mântuitorul prin cuvintele: „N'am venit să aduc pace (cu păcatul) ci sabie“ (Mat. 10₃₄), trebuie continuat cu asiduitate, cu vitejie, cu eroism de către toți urmașii Lui legiuți, căci aceasta, și numai aceasta înseamnă „lupta cea bună“ (I. Tim. 1₁₈).

Cei ce am fost mobilizați de Hristos și am fost echipați cu „armele lui Dumnezeu“ (Efes. 6₁₃), am primit cu nestăpânită bucurie semnalul de atac, dat de conducerea acestei reviste, contra oribilului dușman, care și-a așezat cortul și și-a fortificat tranșeele în sânul căminului creștin, în sanctuarul familiei românești.

Semnalul de alarmă fiind dat de însuși Arhipăstorul nostru iubit, cuvine se dar, să lepădăm orice povară și păcatul grabnic l-a impresurat și să alergăm cu stăruință la lupta de întrecere, care ne stă înainte“ (Evrei, 12₁).

Luptei contra păcatului — ca să fie incununată de izbândă — va trebui să i se imprime caracterul unei adevărate „întreceri“, cum ar zice sf. apostol Pavel, caracterul unei emulări, cu „ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței“ (Ibid. v. 2).

Dacă între fiii întunerecului există această întrecere, cu scop de distrugere a fundamentelor vieții morale și de răsturnare a actualei ordini sociale, atunci cu cât mai vârtos trebuie să existe ea între noi, cari suntem „chemați de Dumnezeu ca și Aron“ la „cinstea aceasta“ (Evrei 5₄) de a contribui la fortificarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Dar lupta nu se poate duce fără arme și muniții. Giganticele progrese, făcute de tehnica modernă, a îmbogățit muzeele cu armele vechi, înarmând brațul popoarelor cu arme noi de o uimitoare perfecție, spre a putea face față oricărui atac neprevăzut, fie el terestru, aerian ori aquatic.

Timpurile noi, — aducând la suprafață probleme noi, alte și alte exigențe de viață, dușmani noi, mulți și periculoși —, pretind imperios, ca și armata lui Hristos să fie echipată cu întreaga armătură necesară pentru a ținea piept tuturor atacurilor, ori de unde și dela oricine ar veni ele.

Și care ar fi echipamentul, armura preotului român ortodox de azi, pus să țină piept atâtor atacuri violente, pe cari dușmanii văzuți, camuflați sau oculți, le dau cu inverșunare contra Așezământului Sfânt, care a garantat și garantează ființa Neamului și prin ea existența și integritatea etnică și geografică a României-Mari?

Armura preotului nostru rămâne, pentru toate veacurile, cea arătată de sf. apostol Pavel în ep. către Efeseni: „Pentru aceea, luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în ziua cea rea, și, toate biruindu-le, să rămâneți în picioare. Țineți-vă bine

deci, având mijlocul vostru încins cu adevărul, și imbrăcându-vă cu platoșa dreptății. Și încălțați picioarele voastre, gata fiind pentru evanghelia păcii. Peste toate luați pavăza credinței... luați și coiful mântuirii și sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu“ (6, 13-17).

Echipați cu această armură, veche și pururea nouă, preoții combatanți și misionari vor putea pași fără teamă pe terenul de luptă, pe arena misiunii interne, având de partea lor toți sortii de izbândă. Contra dușmanului de azi, nu se mai poate da lupta cu arme ruginite și nici cu cele prăfuite și atârinate în panoalia nepăsării.

Entuziasmului perfid, arătat de dușmanii crucii, i se va opune un entuziasm și mai potențat pentru izbânda Crucii. În vreme ce păcatul, ascuns sub firma francmasoneriei, a comunismului și a internaționalismului iudaic, e în plină efervescență și ascenziune, ducând cu inverșunare războiul de exterminare contra virtuții, — paznicilor altarelor virtuții le incumbă datoria supremă, de a dovedi aceeași vigilentă atitudine contra păcatului, conștienți că prin lupta lor se garantează progresul umanității, cultura și civilizația.

În misionarismul nostru va trebui să punem multă credință vie, curaj neînfrânt, zel inflăcărat, abnegațiune și, la nevoie, să pecetluim opera noastră chiar cu sacrificiul vieții. Până azi nu ni s'a cerut supremul sacrificiu; azi însă ni se cere, și trebuie să fim gata să l aducem fără șovăire pe altarul Domnului și al Patriei.

Când scriu acestea, mă gândesc la cuvintele ap. Pavel, adresate oarecând Evreilor creștini: „În lupta noastră cu păcatul nu v'ați împotrivit încă până la sânge“ (Evrei, 12₁₁).

Dacă nu ne-am împotrivit până acum, va trebui să ne împotrivim de-acum înainte. Să pornim la luptă, înainte de a fi înghițiți de valul roșu, ce amenință să cutrepească întreaga lume creștină. Dacă armata lui Hristos, din Rusia și Spania, ar fi luptat la timpul său contra păcatului, „până la sânge“, azi ea n'ar fi trecut pe sub ascuțișul sabiei, și noi n'am fi fost martorii celei mai monstruoase tragedii din câte a înregistrat istoria omeniei în cursul existenței ei de mai multe ori milenare.

Înțelegând toată gravitatea momentelor prin cari trecem, apelul nostru — către cei ce au datoria să fie sentinelele patrimoniilor strămoșești, și răspunzători în fața lui Dumnezeu și a istoriei de felul în care s'au achitat de datoria lor, de conducători spirituali ai poporului român — este apelul sf. ap. Pavel, făcut creștinilor din Efez: „Să vă desbrăcați, adică, față cu viețuirea voastră de mai înainte, de omul cel vechiu, care se strică prin poștele amăgitoare, și să vă primeniți în dubul cugețului vostru, îmbrăcându-vă în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu, în dreptatea și în sfințenia adevărului“ (4, 22-24).

Lepădându-ne de noi înșine, purificați sufletește și trupește, și luând pe umeri Crucea, gata pentru orice jertfă, să pornim la luptă, la lupta de recucerire a sufletelor românești pentru Hristos și Biserica Lui, dând acestei Țări, cetățeni virtuoși, cu sufletul galvanizat de puterea izbăvitoare a credinței ortodoxe, singura care poate garanta pașnica ei propășire și neturburata fericire a poporului nostru dreptcredincios.

Într'un viitor articol^{*)}, vom identifica aici pe unul din dușmanii, contra cărora va trebui îndreptat fără întârziere atacul nostru, înregistrând și unele biruinți câștigate asupra-i.

^{*)} Il așteptăm de mai înainte.

Obrăznicii sectare

In atenția forurilor bisericești și a Stăpânirii

In articolul nostru prim din No. 17 ne-am referit la chestiunea sectară, cu dedesubturile ei străine, de peste frontieră, și cu anarhia socială și sufletească pe care o pricnuiesc ele în masele populare. Ca refren, primim scrisoarea de mai jos, din partea C. S. Părintelui Dimitrie Ganea din Milova, care ne dă un caz concret de nemaipomenită obrăznicie a sectarilor din Șolmoș.

Deoarece, cum spuneam la gazetă, demersurile noastre la autorități pe calea corespondenței oficiale din trecut au rămas în cea mai mare parte inoperante — de aci încolo dorim să dăm publicității toate cazurile, pentru a lua act de ele nu numai autoritățile bisericești și înalta Stăpânire, ci și opinia publică, și pentruca, dacă — și după ce avem un nou Cod penal și-o nouă deciziune ministerială în chestia sectelor — desfrâul și obrăznicia sectară vor mai fi tolerate, să se știe: cine rămâne răspunzător înaintea lui Dumnezeu și a neamului de urmările desorganizării vieții românești la această frontieră.

De aceea, scrisoarea Părintelui D. Ganea o înaintăm Consiliului eparhial, pentru luarea necesarelor demersuri oficiale în cauză și, totodată, vom reținea o seamă de informații pentru coloanele noastre. Ca urmare facem nou apel la Cucernicul Părinte: să urmărească toate cazurile ce se vor mai ivi și să ne dea posibilitatea de a interveni, oficial și pe cale publicistică, pentru a se lămurii problema: dacă Codul penal român are suficiente măsuri de a apăra țara de anarhia sectarilor cari tot et se constituie în calamitatori, peste frontieră, că baptilștii din România sunt prigoniți; ori, în lipsă de acoperire prin legile țării, va trebui să se apere de sectari poporul însuși, cu mijloacele ce-i vor sta la îndemână.

Iată acum cazul dela Milova.

In Duminica Floriilor elevii școlii primare de aici au aranjat un concert religios în biserică, în legătură cu vecernia obicinuită. Au executat mai multe cântări bisericești în cor, acompaniat la harmoniu de învățătorul lor. Opt elevi au declamat poezii din colecția „Lumina Satelor”, iar la fine, medicul circumscriptiei Radnei și-a jinit conferința despre mortalitatea infantilă.

Totul mergea strună, dacă nu ne-ar fi deranjat famfara pocăiților din comuna vecină Șolmoș, care în drumul ei dela Oavoș spre casă, s-a postat pe podul din mijlocul comunei, ca să cânte pe loc, la o distanță de 30 pași dela biserică.

In melodiile armonioase ale cântului elevilor și a întregii asistențe, acompaniat de acordurile harmoniului, am fost formal conturbaji. Ba, dela un timp am devenit ridiculi, amestecându-se tonurile trîmbițelor din afară cu muzica noastră, din cari mai bine s'a evidențiat toba lor cea mare. Cei mai ușuratici, — atrași de sunetele trîmbițelor neobicinuite, — au părăsit biserica, și dacă n-am rămas numai singuri — cari ne trudem cu răspândirea culturii în pătura popoului de jos, să datorează preotului, care imediat a prezentat auditorilor pe noul medic, anunțându-le tot odată și prelegerea lui cu sfaturi doctorești; curiositatea acestea a legat locul pe cei mai mulți credincioși.

Ne miră foarte mult faptul, că autoritățile bise-

ricești ne avizează mereu, că Ministeriul a interzis ori ce manifestație religioasă de stradă, și totuși acești țărani baptilși o fac aceasta și prin alte comune, spre a pescui în tulbure, fără nici o jenă sau teamă de rigorile legii.

Iată stau la ușe și bat!..

de Pr. Ilie Țucudean

Iată stau la ușe și bat; de va auzi
cineva glasul Meu, și va deschide ușa sa
voiu intra la el, voiu cina cu el și el cu
Mine.
(Apoc. III. 20).

Iubiți creștini! Cu mult drag mă gândesc eu la timpul când petrecea pe pământ Mântuitorul Hristos. Pentru ce n'am trăit și eu oare atunci — suspin în inima mea. Pentru ce n'am trăit și eu oare atunci, ca să-L fi putut lua și eu, în brațele mele, ca bătrânul Sim'ion; sau să-L fi putut primi, în casa mea, ca și Zacheu; sau să fi odihnit, pe sânul lui b'ând și dulce, ca și sfântul Ioan Evanghelistul, la Cina cea de Taină. Ah! ce fericit aș fi fost!

Oare D-Voastră, iubiți creștini! nu simțiți arzând inimile D-voastre, după o asemenea fericire? Dacă simțiți așa, atunci bucurați-vă împreună cu mine, căci dorul nostru ușor se poate împlini; deși s'a înălțat Mântuitorul Hristos de pe pământ la cer, după ce a sfârșit opera măreață, a răscumpărării neamului omenesc: totuși petrece El și azi în mijlocul nostru, pe Altarul nostru sfânt, ascuns ce e drept, din lumina oșilor noștri, sub forma pâinii și a vinului, — dar întreg așa cum umbla odinioară pe pământ; cu aceeași inimă sfântă, care a fost tristă până la moarte pentru noi; cu aceleași mâini preasfinte, cu cari a făcut atâtea minuni; cu aceleași picioare preasfinte, cari au ostenit atât de mult, pentru mântuirea noastră; cu acelaș trup prea sfânt, care L'a dat morții pentru noi; și cu acelaș sânge prea sfânt, care L'a vărsat pe Crucea de pe Golgota, pentru a noastră mântuire.

Aici, în mijlocul nostru, petrece El cu întreagă dumnezeirea Sa și cu toată oamenirea Sa. Și nu numai că ne iartă de păcate și ne cheamă, să-L luăm în brațele noastre, să venim la El, să odihnim pe pieptul Lui, — ci El ne cheamă, așa zicând ne îndeamnă, să grăbim la dânsul și să petrecem împreună cu El. Cum! N'auziți glasul Lui? „Iată stau la ușe și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa sa, voiu intra la el, voiu cina cu el și el cu Mine”. (Apoc. III. 20.)

Așa ne strigă blândul Mântuitor, cu glas plin de iubire, stând la ușa inimii noastre. Deschide Mi ușa inimii tale, o muritorule! deschide-Mi, căci eu sunt Iisus Hristos împăratul nemuririi, Eu sunt Iisus Hristos, Dumnezeu și Creatorul tău; deschide-Mi, căci Eu sunt prietenul și binefăcătorul tău. „Iată stau la ușe și bat”... deschide, lasă-Mă să intru, căci am gătit mie ospăț strălucit: „Trupul și Sângele Meu”. Dacă-Mi vei

deschide, voui intra la tine, în inima ta și-ți voui așterne masă scumpă împărătească, din care celce mănâncă nu va flămânzi în veci.

„Veniți la Mine toți ostăniți și însărcinați și Eu Vă voui odihni pe voi“ (Mat. XI. 28). Așa aud strigând mai departe, dulcele glas al blândului Mântuitor, de pe Sfânta Masă. Cum Doamne ! numai cei ostăniți, numai cei însărcinați, pot merge la Tine ? O ! iubitorilor creștini ; dar cine este acela dintre noi, care să nu aibă a-și duce crucea sa, care să n'aibă parte de slăbiciunile și durerile, cari apasă pe fiii lui Adam ! O, sfântă iubire dumnezeiască ! chemând Tu la Tine pe toți cei ostăniți și însărcinați ; chemă la Tine prin aceștia întreg neamul omenesc ; căci toți suntem ostăniți, toți suntem însărcinați și viața întreagă, nu este altceva decât un chin, durere și suspin. „Veniți la mine, — ne strigi Tu plin de iubire — și Eu vă voui odihni pe voi“. Veniți la Mine o bolnavilor, la doctorul vieții ! Veniți la Mine, o păcătoșilor, la isvorul curățeniei ! Veniți la mine orbilor, la împărțitorul luminei ! Veniți, o săracilor la Mine, la vistieria avuțiilor ; veniți la Mine toți cei ostăniți și însărcinați și Eu vă voui odihni pe voi.

N'auziți sunând ne'ncetat de pe înălțimea Sfântului Altar, chemarea Lui blândă și dulce la fiecare Sf. Liturghie ? Căci au trecut veacuri, au plecat popoare, s'au răsturnat tronuri și s'au nimicit împărății ; totuși azi în veacul XX. răsună cu același farmec, cu aceiași iubire, de pe înălțimea Sfântului Altar, cuvintele Lui dumnezeiești : „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu...“ și : „Beți dintru acesta toți, aceasta este Sângele Meu“. Apropiți-vă, ce vă temeți ? Eu sunt Iisus Hristos, Mântuitorul vostru, care voesc să trăesc o viață cu voi. Ceriurile ceriurilor nu Mă pot cuprinde, și iată că voesc să Mă cuprindă sufletele voastre mici. În cer, toate puterile cerești zac la picioarele Mele, închinându-se ; și iată că Eu din sânul veșniciei, unde mă'nconjură atâta mărime, în iubirea Mea față de voi, Mă cobor la voi, în sufletele voastre, ca să vă hrănesc pe voi, cu trupul Meu și să v'adap cu sângele Meu. Ce stați înspăimântați ? Nu vă temeți ! „Indrăzniți, căci Eu am biruit lumea“ (Ioan XVI. 33). Pășiiți înainte cu încredere, căci pâinea este, cu adevărat, trupul Meu și vinul de pe Sf. Masă este, cu adevărat, sângele Meu. Ascultați-Mă și de veți mânca trupul Meu și veți bea sângele Meu, v.ți găsi viața de veci și'ntru bunătăți v.ți desfăta sufletele voastre.

Iubiți creștini ! Așa ne cheamă, așa ne strigă ne'ncetat Mântuitorul Hristos, ca să grăbim la Cina Lui cea sfântă, ce a rânduit-o, pentru noi păcătoșii, la seara zilei din Joia-Mare, când a zis ucenicilor Săi : „Aceasta s'o faceți, întru pomenirea Mea“. (Luca XXII. 19). În fiecare oară, în fiecare clipă, ziua și noaptea, primește bucurios intrarea noastră la El. Să nu ne temem, că nu vom fi primiți, căci porțile Lui sunt deschise veșnic, pentru cei ce-L caută pe El, iar

măinile îi sunt întinse spre cei ce-L cer ajutor. Să ne apropiem, iubiți creștini, cu dragoste de Masa Lui cea Sfântă, ca să gustăm ospățul Lui strălucit, în care ne satură cu Trupul Său și ne adapă cu Sângele Său, spre iertarea păcatelor și spre viața cea veșnică. Și pentru ce, oare, aceasta ? Pentru că ne iubeste, iubiți creștini, prea mult, în cât voește ca toate bucuriile, toate bunurile Sale să-le deie celor ce-L iubesc și-L caută pe El.

Dar noi cum răspundem la invitația Lui plină de iubire ? Bolnavul se apropie cu încredere, de medicul său. Cerbul setos aleargă cu grăbire, la isvorul recoros ; porumbul flămând bate din aripi de bucurie, când găsește grăunțe pe pământ ; și noi ? noi bolnavi, setoși și flămânzi cu sufletul, trecem cu nepăsare prin fața Sf. Altar, unde tronează, mâncarea și beutura cea sulească și dătătoare de viață vecinică.

Dar nu va mai fi așa ! De astăzi înainte Tu ești viața noastră cea adevărată ; Tu ești ținta noastră cea vecinică. A mânca adesea din Cina Ta împărătească, a Te primi pe Tine în sufletele noastre, aceasta va fi bucuria noastră cea adevărată. Vino, Doamne ! umilește-Te, a coborî cât mai des, în inimile noastre și le stăpânește. Stăpânește, Doamne, toată mintea și voința noastră. Iar când se va intuneca lumea, înaintea ochilor noștri și vom zăcea neputincioși în patul durerilor, nu ne lăsa fără mângâiere și întărire, în suferințele noastre, pe noi fiii Tăi ; ci grăbește, Doamne, la noi și trecând cu vederea păcatele noastre, mângâie-ne, întărește ne și îndulcește amărăciunea despărțirii noastre, cu Trupul și Sângele Tău prea sfânt ; c'adormind liniștiți, să ne deșteptăm fericiți, în brațele Tale, în viața cea vecinică. Amin.

Persoană, societate, comuniune*)

Pr. Gh. Perva.

Problema persoanei e problema fundamentală a filozofiei existențiale. Iți zici „eu“, înainte de a te fi recunoscut ca și persoană. „Eu“-l are sarcina de a realiza în sine persoane. Realizarea personalității se face cu luptă necurmată, cu multă suferință și eroism ; și pentru acest motiv sunt aceia cari, incapabili de a îndura suferință, preferă să-și piardă personalitatea. Ideea de iad, e legală de conservarea persoanei ; ființa impersonală nu cunoaște iadul. Persoana nu e tot una cu individul Individul e o categorie naturală, biologică. Persoana e o categorie spirituală, deoarece e chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om. Persoana presupune suprapersonalul. Realizarea personalității e o auto-creațiune veșnică, o elaborare a omului nou și o desbrăcare de omul vechiu. Această realizare a chipului și a asemă-

*) Extras din N. Berdiaeff: *Cinq meditations sur l'existence* Paris. 1936.

nării lui Dumnezeu e, desigur, o schimbare, o înnoire; dar în alt înțeles decât acela al concepției actualiste din epoca tehnice. Realizarea personalității, nu e altceva decât cucerirea libertății interioare. Libertatea însă, e grea de puțut. De aceea mulți renunță la ea, ca să nu sufere.

Democratizarea societății, poate fi păgubitoare persoanei, deoarece tinde la nivelarea generală, creând personalități „impersonale”, ceeace-i contrar vederilor creștine. Creștinismul susține, că tot omul e chemat să devină o persoană și că trebuie să i se dea posibilitatea de a deveni. Fiecare persoană se bucură de o valoare intrinsecă și nu trebuie considerată persoana ca un mijloc. Toți oamenii sunt egali înaintea lui Dumnezeu și sunt chemați la Viața de veci în Împărăția cerului, fapt care nu contrazice de loc în egalitatea oamenilor în dureri și calități, în merite și aptitudini. Așa, că ceeace determină inegalitatea ontologică între oameni, nu e poziția lor socială, care e o pervertire a ierarhiei adevărate, ci realitatea calităților, a darurilor și a meritelor lor. În felul acesta, doctrina persoanei realizează legătura principiului aristocratic cu cel democratic.

Persoana nu ar putea fi chipul și asemănarea lui Dumnezeu, dacă nu s'ar bucura de o capacitate nemărginită. În persoana omenească e punctul de intersecțiune a mai multor lumi și în nici una din ele ea nu e în întregime; în felul acesta, persoana nu aparține decât parțial unei Societăți, unui Stat, unei Confesiuni. De aci rezultă, că a folosi persoana ca un mijloc pentru stabilirea ordinii și a armoniei universale e un punct de vedere necreștin. Persoana e de așa natură, că nu suferă imitațiunea, sugestia din afară, dictatura, practicate cu înverșunare de comunism, fascism, național-socialism (hillerism, eurasism).

Societatea, deasemenea, nu e o persoană, un tot organic așa cum ar voi să fie unele doctrine sociale. Societatea nu e altceva, decât organizarea vieții masei; nu face altceva, decât stabilește comunicațiunea între oameni și care comunicațiune nu te scapă deloc de solitudine, de nostalgia după sufletul apropiat. Adică nu poate realiza comuniunea, obștea.

În persoană e o parte profundă, absolut neînțeleasă pentru Stat ori societate: viața spirituală. Cu partea aceasta se realizează comuniunea, frățietatea, Împărăția lui Dumnezeu. Cu „eu“-l și cu „tu“-ul. Comunismul nu e în stare să realizeze, decât comunicațiunea care presupune întotdeauna desunirea și desacordul între conștiințe. Comuniunea e unul din scopurile vieții, și care în sens religios însemnează obștire, participare, interpenetrație, împărtășire. *Orice societate e împărăție a Cezarului; Comuniunea e Împărăția lui Dumnezeu.*

Din acestea, trebuie să se înțeleagă: cât de prețioasă să ne fie azi, în epoca dictaturilor și a socializării omului — ideea de om, ideea libertății lui creatoare și a predestinației lui creatoare. Feuerbach voia să treacă dela ideea de Dumnezeu la aceea de om. Nietzsche voia să treacă dela aceea de om la supra-om. Acum trebuie înțeles, că a trece la ideea de om, însemnează să treci la ideea de Dumnezeu.

Despre ce să predicăm

În Dumineca Mironosițelor (16 Malu) vom vorbi despre rolul femeii în Biserica creștină. Din sfintele Evanghelii cunoaștem numele a 7 femei mironosite.

Maria Magdalena (Mc. 16₉), *Salome* soția lui Zevedeu (Mc. 15₄₀), *Maria* și *Marta* surorile lui Lazar (In 11₁), *Maria* soția lui Cleopa (In 19₂₅), *Ioana* femeia lui Huza, ispravnicul lui Irod, și *Suzana* (Luca 8₃). Au mai fost și altele, ale căror nume nu sunt amintite.

Fapta lor de milostenie se petrece în intervalul de timp cel mai apăsător, între moartea și învierea Mântuitorului, când apostolii, cuprinși de spaimă, par'că uitaseră pe Domnul. Când aceștia nu îndrăznesc de frica ludeilor, curajoasele femei cucernice, provăzute cu miruri, pleacă spre mormânt, pentru a împlini o datorie religioasă, de a da cinstea cuvenită celui mort, prin ungerea trupului, dupăcum era obiceiul la ludei. Iată-le păstrătoare de tradiții.

Dacă fapta lui Iosif din Arimatea și Nicodem, de a lua trupul de pe cruce, a-l înfășura în giulgiu și a-l așeza în mormânt nou, a fost fixată pentru veșnicie în paginile sfintei Scripturi, pregătirea mironosițelor de a complecta ritualul înmormântării prin ungerea cu mir, apare și ea de toată frumusețea și vrednică de amintire pentru posteritate. Faptele bune nu pier fără de urmă.

În fapta mironosițelor se cuprinde: *Recunoștință* pentru Celce a eliberat femeia din starea de robie, făcând o egală cu bărbatul în opera de mântuire (Gal. 3₂₈); *iubire* pentru Celce a coborât iubirea în lume, a aprins în inimi făclia ei, și și-a dat viața pentru toți (In 15₁₃); și *milă* pentru Celce nevinovat a răbdat moartea (Lc. 23₄₁). Aceste simțăminte formează podoba sufletului femeiesc.

În schimb, Mântuitorul S'a arătat după înviere mai întâi unei femei (Mc. 16₉). Un sfânt părinte tâlcuiește acest fapt astfel: „Fiind partea femească vas mai slab, care nu poate ține taina, pentru aceea s'a arătat întâi lor, ca să vestească tuturor, că cu adevărat a înviat Domnul”. Și în viață, femeia fiind înzestrată cu o inimă mai simțitoare, prin credință vede mai bine pe Hristos-Domnul, și se bucură cea dintâi de învierea Lui.

Fiecare femeie creștină să fie o „mironosiță”. În această numire se cuprinde tot rolul, la care femeia e chemată în Biserica lui Hristos.

Precum femeile amintite la Luca 8₂₋₃, „îl ajutau din averile lor” pe Mântuitorul, așa și astăzi ele să fie cele dintâi *jerfitoare* pentru Biserica Lui. Să-i jertfească nu numai din cele materiale, ci și din darurile cu care Dumnezeu a înzestrat sufletul lor. Din: *iubirea, mila, bucuria și pacea* lor. Din aceste simțăminte izvoresc toate faptele de milostenie. „Adevăr grăesc vouă, întrucât ați făcut unuia dintr'acești frați ai mei, prea mici, mie mi-ați făcut”. (Mat. 25₄₀).

Rolul femeii în Biserica creștină este acela de a fi: a) *Partătoarea milei*; b) *îndrumătoarea faptelor bune*; c) *misionarul curajos* al lui Hristos, pe care nici o piedecă n'o înspăimântă. Devenind „mironosiță”, fiecare femeie își înscrie numele în cartea vieții.

Cronică

Profesorul Trifon Lugojan, bine cunoscut și apreciat compozitor bisericesc arădan, — care în vremea de retrogere dela catedră, și-a continuat îndeletnicirea artistică, — ne-a surprins foarte plăcut cu o compoziție bisericască, am putea spune: nouă, care este refacerea radicală a liturghiei sale, ce o aranjase odinioară pentru cor. Acela, care au avut plăcerea de a executa ori de a auzi această nouă liturghie la biserică din Aradul-nou, unde a fost ea cântată a trei zile de Paști de către douăsprezece persoane numai, au rămas frapați de frumusețea compoziției, ca și de variația ei largă și nu mai puțin de adaptarea compoziției la aceea mare bogăție de simțire și trăire religioasă, ce ni-o oferă cuprinsul sfintei liturghii. Domnul Trifon Lugojanu, care nu numai în trecut, ci și până de prezent a fost tratat cu izolare pe care nu le merita, poate fi mulțumit de biruința morală la care l-au ridicat studiile sale speciale din strălăcitate, cărorora s'au adăugat talentul său remarcabil și experiența îndelungată la catedra de muzică și cântare bisericască, mai întâi la Școala teologică și cea pedagogică a eparhiei noastre, iar mai apoi la Școala normală de azi. Când îl vom auzi liturghia și în catedrală?

Comunitatea baptistă din Oradea a dat, zilele acestea, prilej de scandal public și de intervenția poliției în cauză. După o gazetă locală de acolo e vorba nu numai de viață desfrânată, din partea baptilștilor, în însași capiștea lor, ci și de iredentism maghiar și de jeroare confesională. Noi ne abținem de a spune mai mult în cauză. Ci ne mulțumim să relevăm cazul, în legătură cu ceea ce spuneam despre desfrâul moral și social-național, pe care-l pricinuește sectarismul pe pământul țării noastre. Suntem curioși să vedem, deci, mai deaproape: ce măsuri se vor fi luat prin noua reglementare de Stat a sectelor.

Reviste

„Biserica Ortodoxă română“, revista Sfântului Sinod, ni a sosit la redacție, acum de curând — purtând signatura: Anul LV. No. 1—2 din Ianuarie și Februarie a. c. — în extensiune de 128 pagini. Ea apare cu următorul cuprins: Pr. Petre Vintilescu: Troparul ceasului al III-lea în rânduiala Epiclesei; Pr. T. D. Petrescu: Transcrierea muzicii psaltice în Biserica ortodoxă română; N. A. Gheorghiu: Când a apărut Alfavita sufletească?; Iorgu D. Ivan: Vârsta hirononiei clericilor; Aurel V. Vasilescu: Mănăstirea Bradu de pe Nișcov. — Mai cuprinde un referat al comitetului revistei despre străduințele de trei ani trecuți cu noua îndrumare a revistei, ca și despre

gândurile de îmbunătățirea ei în viitor. Apoi: recenzii de publicații teologice și Note bibliografice foarte de folos și nu mai puțin folositoare Cronici din viața internă și externă bisericască. — Întârzierea apariției, la care ne raportasem și noi într-o mică cronică, se datorește unor schimbări făcute de redacție în vederea îmbunătățirii părții tehnice: comandă de hârtie bună și turnare, în parte, de nouă literă.

Abonamentul de Lei 160. — la an este așa de mic, încât fără prea mare efort ar putea s'o aibă cât mai mulți cititori doritori de a se informa despre viața și știința ortodoxă din toată lumea.

„Mănăstirea — cuib al evlaviei creștine“ este titlul unui bine inspirat articol al Păr. Grigorie Cristescu, publicat în No. 5 al „Predaniei“, revistă de critică teologică. Il reproducem, pentru sămburele lui duhovnicesc, ca și pentru fixarea marelui adevăr, pe care nu l-am găsit până acum așa de bine exprimat, că Mănăstirea, în împrejurări normale, este și școală de evlavie pentru Clerul de mir. Avem și noi, în eparhie, o Mănăstire, a cărei duhovnicescă restaurare — ce trebuia de mult ridicată d'asupra grijilor de gospodărie, pentru care se pot găsi și alte soluții — intră și în programa de acțiune a actualei conduceri bisericesti. Poate, și adunarea eparhială de acum se va ocupa de chestiune și va fi de folos să se cunoască scrisul părintelui Grigorie, vizând o tradiție trăită ce trebuie reviviată cât mai degrabă. În articolul reproduș sunt și cuvinte tari, pe care le-am fi dorit mai blânde, ca să fi putut reproduce articolul fără de aceste observații, făcute pentru coloanele noastre oficiale și nu pentru a pune îngrădiri stilare altora.

Tot în „Predania“ (acelaș No.) citim, din condelul directorului revistei, d. G. Racoveanu, o întreagă serie de vechi publicații, fragmente din literatură patristică în traduceri românești, începând încă dela sfârșitul veacului XVII. Concluzia dlui G. Racoveanu este: să se retipărească acele publicații, care dovedeau — pentru vremea de atunci — mai multă orientare a Clerului român în literatura patristică, decât în raport cu cărturăria de azi. Suntem de acord cu concluzia aceasta; nu însă și cu cea de a doua concluzie, că autoritatea bisericască ar trebui să se mulțumească a nu trece dincolo de retipărirea, cu îmbunătățiri de litră, a vechilor tipăriți românești.

Informațiuni

La Socodor, în Dumineca Floriilor s'au sfârșit și dat destinațiunii lor următoarele donațiuni: O cruce pe sf. prestol; un cristalnic; un vas pentru sf. Cuminecătură toate din argint-china, în valoare de Lei 5000, dăruite de fiul acelei comune, d-l Dr. Iustin Marșieu. — Un Penticostar în valoare de Lei 550, a fost dăruit de „Oastea Domnului“. Dumnezeu să primească jertfa lor în Altarul Său cel mai pre sus de ceriuri.